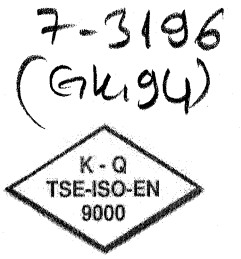

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :B.13.SGB.0-12.00-00/610-236
Konu :Yazılı soru önergesi (7/3196)

02-03-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.01.2011 tarih ve 44951 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'ya ait 7/3196 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek : 1 Yazı

İZMİR MİLLETVEKİLİ AHMET KENAN TANRIKULU'NUN 7/3196 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bakanlığımızca kayıt dışı çalışmanın önlenmesi amacıyla çalışanların ve işverenlerin bilgilendirme, bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları ülke genelinde sürekli olarak yapılmaktadır.

Ayrıca, kayıtlı istihdamı teşvik etmek amacıyla genç işçi ve kadın istihdamının artırılması amacıyla son yıllarda önemli düzenlemeler yapılmıştır. 5084 sayılı Kanun ile gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olan ve teşvik kapsamında yer alan illerde faaliyet gösteren işverenlere 10 veya daha fazla sigortalı çalıştırmaları koşulu ile tüm sigortalılar için işverenler prim teşvikinden yararlanmaktadırlar. 4447 sayılı Kanun ile 18 yaşından büyük 29 yaşından küçük erkekler ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadın sigortalılar için işveren prim teşviki söz konusudur.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanun ile 01.10.2008 tarihinden itibaren özel sektör işverenlerinin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanmaktadır. Bunun yanında, 4447 sayılı Kanun ile sağlanan diğer bir teşvikten işverenler; 01/03/2011 ile 31/12/2015 tarihleri arasında yeni işe alınan sigortalılardan, çalışmakta iken mesleki yeterlik belgesi alanlar ile mesleki ve teknik eğitim veren orta veya yükseköğretimi ya da Türkiye İş Kurumunca düzenlenen işgücü yetiştirme kurslarını bitiren sigortalılardan dolayı yararlanılabilmektedir.

Ayrıca, 5510 sayılı Kanunun ek 5 ve 6'ncı maddeleri ile esnek çalışmanın teşviki amaçlanmaktadır.

Kayıt dışı istihdamın önlenmesi amacıyla 5510 sayılı Kanunun 8'inci maddesinin 7'nci fıkrası ve 100'üncü maddeye göre diğer kamu kurumları ile veri paylaşımı yapılmakta, Bakanlığımız ilgili kuruluşu Sosyal Güvenlik Kurumu inceleme ve kontrolle görevli denetmenlerince denetimler yapılmaktadır.

Kayıt dışı istihdamla mücadele çalışmalarına ilişkin 2008-2011 yılları sonuçları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

SIRA NO	GELEN BİLGİ	TESCİLSİZ SİGORTALI	TESCİLSİZ İŞYERİ	TESCİLSİZ EMEKLİ SAYISI (SGDP*)
1	Portör Muayene Listeleri	77.058	4.267	2.430
2	Kimlik Bildirme Formları	72.642	3.441	3.385
3	Bankalar, Kamu Kurumları, Diğer Kurumlar	520.071	28.885	20.886
4	Çiftçi Kayıt Sistemi	212.000	--	--
5	Yoklama Fişleri Bilgileri	17.342	1.984	--
6	Sosyal Güvenlik Kontrol Memurları	103.326	24.817	--
7	Alo 170 İhbar Hattı	37.513	3.824	--
8	Yazılı İhbar ve Şikayetler	747	--	--
9	Kamu İdareleri Denetim Raporları	13.815	1.258	1.401
10	Tebliğ, Genelge ve Talimat Dışı Temin Edilen Bilgiler	8.556	2.413	2.349

*Sosyal Güvenlik Destek Primi

Bu kapsamda, Yabancıların Türkiye'deki çalışmalarını izne bağlamak ve bu yabancılara verilecek çalışma izinleri ile ilgili esasları belirlemek amacıyla hazırlanan 4817 Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve ilgili Yönetmelikleri 06.09.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4817 sayılı Kanunla; ülkemizin ve işverenlerin gerçek ihtiyaçları çerçevesinde vasıflı yabancı çalıştırılmasına imkan sağlanması ile gerek haksız rekabetin ve ülkemizdeki işsizliğin önlenmesi, gerekse kayıt dışı ekonomi ve ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik durum ile işgücü piyasası bakımından kaçak işçi istihdamı ile mücadele edilmesi amaçlanmıştır.

Bu kapsamda, yabancı kaçak işçi istihdamının önlenmesine yönelik olarak Bakanlığımızca alınan tedbirler şöyle sıralanabilir:

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 20'nci maddesinde öngörüldüğü üzere, yabancıların ve işverenlerin bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmedikleri hususu Bakanlığımız iş müfettişleri ve Sosyal Güvenlik Kurumu müfettişleri tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin teftiş ve denetim elemanları kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında, yabancı çalıştıran işverenlerle yabancıların bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediklerini de denetlemekte ve denetim sonuçlarını Bakanlığımıza bildirmektedir.

Bununla birlikte, 25.02.2011 tarih ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kanun Değişikliği ile kayıt dışı istihdamla etkin bir şekilde mücadele edilmesi amacıyla, kolluk kuvvetlerince düzenlenen tutanaklara göre Bakanlığımız ilgili birimince Kanunda yer alan idari yaptırımların uygulanması mümkün hale gelmiştir.

Kanunun Cezai Hükümler başlıklı 21'inci maddesi gereğince;

Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işveren veya işveren vekillerine her bir yabancı için 6.795 TL, izinsiz çalışan yabancıya da 679 TL (2012 yılı için) idarî para cezası verilmektedir. Bu sayılan fiillerin tekrarı halinde idarî para cezaları bir kat artırılarak uygulanmaktadır.

Söz konusu Kanun ile Çalışma izinleri reddedilen ve iptal edilen yabancıların ilgili valiliklere ve İçişleri Bakanlığına bildirimleri yapılarak, ikametlerinin iptali sağlanmakta ve çalışma izinlerine istinaden düzenlettirdikleri ikamet izinlerini kullanarak ülkemizde değişik işyerlerinde kaçak çalıştırılması engellenmekte sınır dışı edilmeleri sağlanmaktadır.

Müracaat dosyasının incelenmesinden kaçak işçi çalıştırılmasına yönelik herhangi bir bilgi ya da bulgunun tespit edilmesi ya da kanaat oluşması halinde derhal ilgili bölge müdürlüğümüzden inceleme ve denetim istenilmektedir.

Bakanlığımıza intikal eden kaçak çalışmaya yönelik ilgili mercilerin tespitleri ve alınan şikayet dilekçeleri derhal incelemeye gönderilmektedir. Ayrıca, konuyla ilgili olarak basında yer alan haberler de ihbar kabul edilerek takibe alınmaktadır.

Diğer taraftan; çalışma izni verilen yabancılar sosyal güvenlik sistemine dahil edilmekte ve böylece olası sigorta prim ve vergi kayıpları önlenmektedir. Bu şekilde yabancıların ulusal sosyal güvenlik sistemimize girişleri sağlanarak takip ve denetimleri mümkün kılınmıştır. Böylece çalışma izinleri daha önce diğer merciler tarafından düzenlenmekle birlikte kayıt altına alınamayan yabancılar da kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca, 08.02.2012 tarihli Üçlü Danışma Kurulu gündemine de alınan kayıt dışı istihdam; Bakanlığımız tarafından hazırlanan Ulusal İstihdam Stratejisi Taslağında ülkemizin işgücü piyasasının en temel yapısal sorunlarından biri olarak sayılmaktadır. Taslak kapsamında, kayıtlı sektörün güçlendirilmesi, kayıt dışı istihdamın engellenmesi, kayıtlı sisteme girişlerin artırılması, kayıtlı istihdam konusunda farkındalığın artırılması ve yabancı kaçak işçiliğin önlenmesi için çalışmalar ilgili kurum ve kuruluşlar ile koordine şekilde yürütülecektir.

Bu kapsamda Bakanlığımız, ilgili kurumların koordinasyonu ile ülkemizdeki kayıt dışı istihdamın daha aşağı seviyelere düşürülmesi için çalışmalarına devam etmektedir.

